

ภาพเมืองไทยที่สะท้อนในไฮกุที่เขียนโดยชาวญี่ปุ่นในประเทศไทย

นางโยชิโกะ ยามาโมโต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาไทยศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-961-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**PICTURES OF THAILAND AS REFLECTED IN HAIKU
WRITTEN BY JAPANESE IN THAILAND**

Yoshiko Yamamoto

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Thai Studies

Thai Studies Program

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-333-961-2

Thesis Title: Pictures of Thailand as Reflected in Haiku Written by Japanese
in Thailand

By: Yoshiko Yamamoto

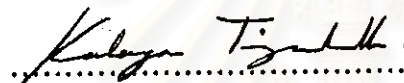
Program: Thai Studies Program

Thesis Advisor: Associate Professor Amara Prasithratsint, Ph.D.

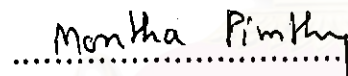
Thesis Co-Advisor: Assistant Professor Saowalak Suriyawongpaisal, Ph.D.

Accepted by the Faculty of Arts, Chulalongkorn University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree:

..... Dean of the Faculty of Arts
(Assistant Professor M.R. Kalaya Tingsabadh, Ph.D.)

Thesis Committee

..... Chairperson
(Associate Professor Montha Pimthong)

..... Thesis Advisor
(Associate Professor Amara Prasithratsint, Ph.D.)

..... Thesis Co-Advisor
(Assistant Professor Saowalak Suriyawongpaisal, Ph.D.)

..... Committee Member
(Mr. William S. Whorton)

โยชิโกะ ยามาโมโตะ: ภาพเมืองไทยที่สะท้อนในไฮกุที่เขียนโดยชาวญี่ปุ่นในประเทศไทย
(PICTURES OF THAILAND AS REFLECTED IN HAIKU WRITTEN BY JAPANESE
POETS IN THAILAND) อ. ที่ปรึกษา: รศ. ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ผศ. ดร. เสาวลักษณ์
สุริยะวงศ์ไพศาล. 346 หน้า. ISBN 974-333-961-2

ชาวญี่ปุ่นที่เข้ามาในประเทศไทยได้เขียนไฮกุมากกว่า 50 ปีแล้ว ในไฮกุเหล่านี้ ชาวญี่ปุ่น
ได้พรรณนาภาพของประเทศไทยในสายตาของพวกเขา ซึ่งสะท้อนให้เห็นการรับรู้ข้ามวัฒนธรรม
เกี่ยวกับประเทศไทยของชาวญี่ปุ่น

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ไฮกุที่เขียนโดยคนญี่ปุ่นที่อาศัยอยู่ในเมืองไทย
เพื่อทราบว่าเขียนเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้างและสะท้อนให้เห็นภาพอะไรเกี่ยวกับเมืองไทย นอกจากนี้
งานนี้ยังมุ่งวิเคราะห์ว่ากวี ชาวญี่ปุ่นเหล่านั้นได้ดัดแปลง “คำฤดูกาล” ที่จำเป็นในการเขียนไฮกุให้เข้า
กับสิ่งแวดล้อมของไทยอย่างไร

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ไฮกุที่เขียนเกี่ยวกับเมืองไทย สะท้อนภาพคนไทยแบบชาว
บ้าน เช่นแม่ค้ากับคนซื้อของ สะท้อนภาพสัตว์ต่างๆทั้งที่เป็นที่คุ้นเคยและไม่คุ้นเคยสำหรับชาว
ญี่ปุ่น และสะท้อนภาพพืชพรรณเขตร้อน รวมทั้งผลไม้ในฤดูกาล และดอกไม้ที่สะดูดตา โดยเฉพาะที่
บานในฤดูร้อน งานนี้ยังเปิดเผยให้เห็นว่ากวีไฮกุประทับใจกับปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นในภูมิ
อากาศเขตร้อนของเมืองไทย และสิ่งแวดล้อมแบบไทย เช่นทิวทัศน์หรือสถานะที่เกี่ยวกับน้ำ นอก
จากนั้น ไฮกุที่เขียนเกี่ยวกับเมืองไทยยังสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมไทย เช่นเหตุการณ์หรือเทศกาลทาง
พุทธศาสนา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในประเทศไทย เช่นสงคราม การประท้วง การเดินขบวน
การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และปัญหาสังคม

ในการเขียนไฮกุเกี่ยวกับเมืองไทยดังกล่าว กวีชาวญี่ปุ่นได้สร้างคำ “ฤดูกาล” ใหม่ขึ้น ซึ่งไม่
เคยปรากฏในการเขียนไฮกุในประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมและสภาพของชีวิต
ในเมืองไทย

จากการวิเคราะห์ไฮกุที่เขียนเกี่ยวกับเมืองไทย เราสามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงและความต่อ
เนื่องทางวัฒนธรรมในประเทศไทย และเห็นทัศนคติของคนญี่ปุ่นที่มีต่อประเทศไทยด้วย

หลักสูตร ..... ๒๕๔..... ลายมือชื่อนิสิต..... *Ayashiko Yamamoto*
สาขาวิชา..... ไทยศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Amara Prasit*
ปีการศึกษา..... ๒๕๔๒..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *Jarulek Suriyamongkorn*

397 14094 22 Major: THAI STUDIES

KEY WORDS: HAIKU / PICTURE OF THAILAND / JAPANESE IN THAILAND / SEASON WORDS
 YOSHIKO YAMAMOTO: PICTURES OF THAILAND AS REFLECTED IN HAIKU
 WRITTEN BY JAPANESE IN THAILAND, THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF.
 AMARA PRASITHRATHSINT, PH.D. THESIS CO-ADVISOR: ASSIS. PROF.
 SAOWALAK SURIYAWONGPAISAL, PH.D.
 PP. ๓๓-๓๖ ISBN 974-333-961-2

Japanese people who came to live in Thailand have written haiku for more than 50 years. Through the haiku, they describe many impressions of Thailand which reflect specific Japanese perceptions of the country.

The purpose of the thesis is twofold: firstly, to analyze major subjects that Japanese haiku poets in Thailand deal with in their haiku and explain how they reflect pictures of Thailand; secondly to analyze how the poets adapt the system of 'season words' to suit the haiku written in Thailand.

It is found that the haiku written by Japanese poets reflects pictures of ordinary people such as vendors and purchasers, animals that are both familiar and unfamiliar to Japanese, and tropical plants, including fruit in seasons and attractive flowers, especially those blooming in the hot season.

The study also reveals that the haiku poets are impressed by phenomena in the tropical climate of Thailand, and tropical life environment in Thailand, such as watery landscapes. In addition, the haiku also reflect Thai culture, such as Buddhist events and festivals, and social change in Thailand, such as wars, economic change, and social problems.

The haiku poets invented many new season words to cope with the specific Thai environment, situation and conditions of the time in which the haiku were written.

Through the investigation of haiku written in Thailand, we can trace the historical and cultural changes and continuities in Thailand, and also understand about Japanese attitudes toward Thailand.

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลักสูตร.....๐.๖.....

สาขาวิชา.....ไทยศึกษา.....

ปีการศึกษา.....๒๕๔๒.....

ลายมือชื่อผู้คิด.....Yoshiko Yamamoto

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....Amara Prasithratsint

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....Saowalak Suriyawongpaisal

Table of Contents

Abstract (Thai).....	iv
Abstract (English).....	v
Acknowledgements	vi
Abbreviations	vii
Chapter 1 Introduction.....	1
1.1 Rationale and Significance.....	1
1.2 Objectives	1
1.3 Hypotheses.....	2
1.4 Methodology	2
1.5 Limitations	5
Chapter 2 Review of Literature	6
2.1 Various Aspects of Haiku	6
2.2 Background of Japanese Haiku Poets in Thailand.....	12
Chapter 3 Adaptation of Season words in Haiku on Thailand	31
3.1 Season Words in Japan	31
3.2 Season Words in Haiku Written about Thailand	35
3.3 How Haiku Poets Adapted Season Words in Reference to Thailand	48
3.4 Summary	53
Chapter 4 Thai People and Animals as Described by Japanese Haiku Poets.....	54
4.1 Thai People	54
4.2 Animals	78
4.3 Summary	114
Chapter 5 Thai Plants, Seasons, and Natural Phenomena as Described by Japanese Haiku Poets.....	116
5.1 Plants.....	116
5.2 Thai Seasons and Natural Phenomena.....	155
5.3 Summary	173
Chapter 6 Thai Life Environment, Culture and Society as Described by Japanese Haiku Poets	175
6.1 Life Environment.....	175

6.2 Thai Culture	219
6.3 Glimpses of Thailand through Time	248
6.4 Summary	265
Chapter 7 Conclusion	267
7.1 Summary	267
7.2 Discussion on Cross-Cultural Perceptions Inferred from This Study	269
7.3 Concluding Remarks.....	273
7.4 Suggestions for Future Studies	274
References	276
Appendix 1.....	281
Appendix 2	305
Biography	346

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Acknowledgements

I wish to thank my advisor, Dr. Amara Prasithratsint who, from the very beginning, encouraged me to study and to write this thesis. Her patience and valuable professional direction always guided me towards the goal. Dr. Saowalak Suriyawongpaisal, my co-advisor, generously gave much of her time and precious advice to enable me to complete the task. Both of these dedicated academics kindly shared their great knowledge and excellent teaching skills with me. For this, I am deeply grateful.

I am also thankful to Acharn Montha Pimthong and Acharn William S. Whorton for their useful comments and participation as committee members. Many thanks to Dr. Sunait Chutintaranond and Acharn Teerayute Banomyong of the Thai Studies Programme who continue to create important opportunities for students to learn more about Thailand.

My special thanks go to three dear friends; Angela Wojcik, Susy Trier, and Virginia Henderson who shared with me their understanding of Thailand, Japan, literature and art, and gave me encouragement and kind help, especially with English language advice. Susy patiently and carefully edited the translations and explanations of haiku for more than one year and gave thoughtful feedback. Angela greatly supported me with important advice, her excellent computer skills, and further editing. Virginia enthusiastically checked my haiku interpretations and even came to 'rescue' me at nights on her beautiful green vehicle. Without their helping hands, I could not have produced this thesis.

I also wish to say thanks to haiku friends in the past and present, and to my Thai Studies friends.

Lastly, many thanks to my husband, Kenji and the family in Japan for their wonderful support.

Abbreviations

Fiftieth	Fiftieth Anniversary Issue of the Japanese Association in Thailand (1963) (<u>Taikoku Nihonjin-kai 50-shūnen Kinengō</u>)
Krungthep	<u>Krungthep</u> : Monthly Magazine of the Japanese Association in Thailand
Ntbk.	Notebook (notebooks used to record the monthly meetings of the Menam Kukai, nos. 9-20)
Seventieth	Seventieth Anniversary Issue of the Japanese Association in Thailand (1984) (<u>Taikoku Nihonjin-kai 70-shūnen Kinengō</u>)
Eightieth	Eightieth Anniversary Issue of the Japanese Association in Thailand (1993) (<u>Taikoku Nihonjin-kai 80-shūnen Kinengō</u>)
Shūhō	<u>Bangkok Shūhō</u> : Weekly Paper (1980-1983)
Menam	Menam Haiku Collections vols. 1-5 (<u>Menam Kushū vols. 1-5</u>)
n. d.	no date

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย